

**Veoautojuhi kiirendatud ametikoolituse õppekava
 Õppekava kood VJ/KK**

Autojuhi teadmistele esitatavad põhinõuded

Autojuht peab teadma:

- 1) autojuhtide õigusi ja kohustusi reguleerivaid õigusaktide sätteid, muuhulgas tööõiguse valdkonnaga seonduvat;
- 2) suhtlemispsühholoogiat ja suhtlemise põhialuseid, probleemsete olukordade lahendamise viise ja meetodeid;
- 3) auto tehnajärelevalvesüsteemi Eestis, auto ehitusele ja tehnoseisundile esitatavaid nõudeid ning tehnoulevaatuse läbiviimise korda;
- 4) mootori, jõuülekanne, rooli, pidurisüsteemi, veermiku, kere, rataste ja rehvide, elektri- ja valgustussüsteemi ning toitesüsteemi üldehitust ja tööpõhimõtet;
- 5) sõiduki põhiagregaatides ja süsteemides sagedamini esinevaid rikkeid ning nende kõrvaldamise viise;
- 6) sõidukite lubatud mõõtmeid, registrimassi ning registriteljekoormust ja selle määramise põhimõtteid;
- 7) keskkonnasäästlikke meetmeid;
- 8) transpordi infrastruktuuri põhialuseid;
- 9) ettevõtluse aluseid, ettevõtluse vorme ja äriühingute liike ning nende registreerimise korda;
- 10) tegevuslubade, nende piirangute ja veolubade süsteemi;
- 11) transpordiökonomika aluseid ning omahinna kujunemist;
- 12) transpordi logistika põhimõtteid, komponente ning tähendust;
- 13) autovedude tähtsust vedude üldises mahus ning autoveo liikide iseärasusi:
 - siseriiklikul veol;
 - rahvusvahelisel veol;
 - oma kulul korraldataval veol;
 - veol tasu eest;
- 14) mootorsõidukijuhi sõidu- ja puhkeaja korraldusega seonduvat;
- 15) sundkindlustust reguleerivates õigusaktides autojuhi kutsetegevusega seotud sätteid;
- 16) tema poolt tööülesannete täitmisel seadustest, kollektiivlepingust või tööandja poolt kehtestatud töösisekorra eeskirja rikkumisest tuleneva vastutuse ulatust.

Veoautojuhi kiirendatud ametikoolituse õppekava koosneb järgmistest õppeainetest ja mahtudest:

Õppeaine nimetus	Õppetunde	sealhulgas	
		teoreetilisi õppetunde	praktilisi õppetunde
1. Tööõiguse alused	6	5	1
2. Liiklus- ja suhtlemispsühholoogia	9	6	3
3. Sõiduki tundmine ja käsitlemine	17	13	4
4. Transpordi infrastruktuur ja transpordiökonomika alused	4	4	–
5. Autovedude korraldus (logistika)	28	24	4
6. Kindlustused	2	2	–
7. Autojuhi vastutus	4	4	–
Kokku	70	58	12

Lisanõuded veosteveo autojuhile

(1) Veosteveo autojuht peab teadma:

- 1) veoste veo korraldust reguleerivat seadusandlust autojuhile vajalikus ulatuses;
- 2) veoste veol nõutavate dokumentide tähendust ja täitmise korda;
- 3) pakendite liigitust, kasutatavaid materjale, märgistamist, mõõtmeid ja kasutamise korda;
- 4) suurte konteinerite, kaubaaluste ja paakide kasutamise reegleid tükikaupade, puistekaupade, gaasiliste ainete ja vedelike veol;
- 5) veoste koormasse laadimise ja kinnitamise eeskirju ning erinevat liiki ja kuju veoste kinnitamise võtteid;
- 6) enamkasutatavate kinnitusvahendite liigitust ja kasutamise eeskirju;
- 7) kiirestiriknevate toidukaupade veoga seonduvaid erinõudeid sõidukitele;
- 8) suuremõtmelise ja/või raskekaalulise autoveo erinõudeid;
- 9) metsamaterjali veo erinõudeid;
- 10) ohtlike veoste mõistet ja ohtlike veoste veo erikorra üldpõhimõtteid;
- 11) rahvusvahelisel autoveol kasutatavat veolubade süsteemi ja erinõudeid;
- 12) rahvusvaheliste autoveo lepingute ja kokkulepete tähendust autojuhile vajalikus mahus.

(2) Veosteveo autojuht peab oskama:

- 1) paigutada veose laadimisel veos ühtlaselt ja tasakaalustatult, et vältida lubatud teljekoormuse ületamist või koormatud auto ebastabiilsust;
- 2) valida ja kasutada sobilikke kinnitusvahendeid koorma nõuetekohaseks kinnitamiseks;
- 3) ühendada vedukit erinevate haagiste, kesktelghaagiste või poolhaagistega;
- 4) kasutada sõidumeerikut ning täita ja vahetada salvestuslehti.

Õppekavas toodud õppeainete temaatiline plaan

1. jaotis Tööõiguse alused

§ 21. Üldsätted

Õigusaktid, mis kindlustavad töövõtja sotsiaalse kaitse. Kõigi õigusaktide juures tuleb käsitleda põhiliselt veoautojuhte (edaspidi *autojuht*) puudutavaid ning nende praktilises töös esilekerkivaid probleeme.

§ 22. Tööleping

- (1) Töölepingu sõlmimine, selle muutmine, lõpetamine, üleminek, tühistamine, ülesütlemine.
- (2) Töötingimustest teavitamine, sealhulgas tööülesannete kirjeldus, töötegemise asukoht.
- (3) Tähtajaline tööleping, selle sõlmimine, pikendamise piirang.
- (4) Töötasu ja selle arvutamine viis, kinnipeetavad maksud, võimalikud hüved.
- (5) Töötaja kohustused, vastutus, lähetused.
- (6) Tööandja kohustused, vastutus.
- (7) Töötamine renditööjõuna, sealhulgas millised õigused ja kohustused on tööandjal ja millised juhti kasutaval ettevõtjal.
- (8) Isikuandmete töötlemine töösuhetes, sealhulgas tervisekontrolli andmete tuvastamine, tööõnnetustest teatamine, jooeiseisundi tuvastamine, juhtimisõiguse tuvastamine.

[RT I, 10.08.2012, 1 - jõust. 01.09.2012]

§ 23. Töö- ja puhkeaeg

- (1) Töö- ja puhkeaeg „Töölepingu seaduse” tähenduses.
- (2) Autojuhi töö-, sõidu- ja puhkeaja erisused tulenevalt eelkõige Nõukogu määrusest (EMÜ) nr 3821/85, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 561/2006 ja liiklusseadusest.
- (3) Töö- ja puhkeaja planeerimine ja arvestus.

[RT I, 10.08.2012, 1 - jõust. 01.09.2012]

§ 24. Töötaja puhkus

Puhkuse liigid, kestus, tasustamine.

[RT I, 10.08.2012, 1 - jõust. 01.09.2012]

§ 25. Töö tasustamine

- (1) Töötasu suurus, alammäär, keskmine töötasu, lisatasud.
- (2) Kinnipeetavad maksud ja maksed.
- (3) Autojuhi töötasu arvutamise ja maksmise erisused tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 561/2006 artikli 10 nõuetest.

[RT I, 10.08.2012, 1 - jõust. 01.09.2012]

§ 26. Töökaitse, tööohutus, töötervishoid

- (1) Tööohutuse ja töökaitsega seotud tööandja ja töövõtja vahelised vastastikused kohustused ja vastutus.
- (2) Autojuhi tööga seotud ohud teel, laadimisel, sõiduki hooldamisel.
- (3) Autojuhi terviseriski põhjused, sealhulgas stress, müra, vibratsioon, saastatud õhk, pikka aega istumine, töö- ja puhkeaja nõuete eiramine, tavatud tööajad, muutuvad ilmastikutingimused.
- (4) Õnnetusriski põhjused, sealhulgas tulekahi, ebaõige tegutsemine koorma laadimisel ja kinnitamisel, kokkupuutel külmade või kuumade veostega või veetavate elusloomadega.
- (5) Võimalikud töövigastused, nende uurimine ja töövigastustest põhjustatud kahjude hüvitamine.
[\[RT I, 10.08.2012, 1\]](#) - jõust. 01.09.2012]

§ 27. Sotsiaalsed tagatised

Pension, sealhulgas pensionikindlustus, pensionide liigid, pensionile jäämise iga, määrad ja väljamaksmine kord.

[\[RT I, 10.08.2012, 1\]](#) - jõust. 01.09.2012]

§ 28. Töövaidluste lahendamine

- (1) Töölepingut puudutavate töövaidluste lahendamine töövaidluskomisjonis või kohtus, nende pädevus.
- (2) Kollektiivsete töötülide lahendamine, institutsioonid, nende pädevus.
[\[RT I, 10.08.2012, 1\]](#) - jõust. 01.09.2012]

§ 29. Praktilised õppused

- (1) Praktiliste õppuste käigus õpetatakse tööiguse valdkonnas vaja minevate avalduste praktilist koostamist:
 - 1) töölepingu tüüptingimused ja koostamine;
 - 2) CV koostamine;
 - 3) avaldus töövaidluse lahendamiseks pädevale organile.
- (2) Dokumentide koostamisel esinevate puuduste väljaselgitamine ja analüüs.

2. jaotisPsühholoogia valdkond

§ 30. Liiklus- ja suhtlemispsühholoogia

- (1) Autojuhi tööks vajalikud põhiteadmised liiklupsühholoogia osas. Autojuhi tööd mõjutavad tegurid: tähelepanu, isiksuse eripärad (näiteks riskialdis käitumine, agressiivsus jne), väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused.
- (2) Autojuhi tööks vajalikud põhiteadmised suhtlemispsühholoogia osas. Suhtlemise põhioskused:
 - 1) oskus elada sisse partneri rolli;
 - 2) oskus asjakohaste kutsealaste kontaktide loomisel ja säilitamisel;
 - 3) veenmisoskus;
 - 4) kehtestamisoskus;
 - 5) läbirääkimisoskus.
- (3) Autokaubaveoga seotud partnerite ja kontaktisikute erinevad nõudmised. Põhjendatud ja põhjendamatud nõudmised. Autojuhile vajalikud oskused kontaktisikute põhjendamatute soovide ja nõudmiste paindlikuks ja konfliktivabaks lahendamiseks.
- (4) Tüüpilisemad probleemsed olukorrad kaubasaatjate ja -saajate, kontrollijate ja teiste kontaktisikutega. Probleemsete olukordade lahendamise viisid ja võtted. Autojuhi rollid selliste olukordade lahendamisel.
[\[RTL 2008, 45, 622\]](#) - jõust. 08.06.2008]

§ 31. Praktilised õppused

Praktilised õppused kontaktide loomise oskuse ja veenmisoskuse ning kehtestamisoskuse omandamiseks rollimängude abil. Tüüpiliste probleemsete olukordade läbimängimine, lahenduste leidmine ja nende analüüs.

3. jaotisSõiduki tundmine ja käsitsemine

[\[RTL 2006, 55, 1002\]](#) - jõust. 01.01.2007]

§ 32. Üldnõuded

- (1) Sõidukite ehituse ja tehnilise hoolduse õpetamisel tuleb lähtuda Eestis enamkasutatavate veoautode ja haagiste markidest.
- (2) Sõiduki ehituse tundmaõppimisel tuleb lähtuda selle üldehituse ja tööpõhimõtte selgitamisest. Tehnohoolduse tundmaõppimisel tuleb lähtuda kehtivatest tehnonõuetest veoautodele ja haagistele.
- (3) Firmateeninduse mõiste ja rakendamise kord.
- (4) Sõidukite tehnajärelevalve süsteem ja rakendamise kord Eestis. Kehtestatud tehnonõuete aluseks olevad Euroopa Liidu normid ja nõuded:
 - 1) Euroopa Majandusühenduse direktiivid (EEC);
 - 2) ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (ECE) «Ratassõidukile ning sellele paigaldatavatele ja/või sellel

kasutatavale varustusele ja osadele ühtsete tehnonõuete alusel väljastatud tunnistuste vastastikuse tunnustamise tingimuste kokkuleppe» reeglid.

(5) Autode VIN-koodid (tehasetähised) ja põhiandmed andmesildil. Kiiruspiiriku ja sõidumeeriku kasutamise nõue. Suure sõiduki tunnusmärgid, nende mõõtmed ja kinnitamise kord. Autole ja haagisele nõutavad lisaseadmed ja -vahendid.

(6) Ergonoomika, autojuhi töökoht, isiku kaitse.

[[RTL 2006, 55, 1002](#) - jõust. 01.01.2007]

§ 33. Mootor

(1) Diiselmootorite ja ottomootorite liigitus ning lühiiseloostus. Mootori töösükkel, põhiliste mehhanismide ja süsteemide üldehitus ning töötamise põhimõte.

(2) Mootori jahutus- ja toitesüsteemi seadiste üldehitus ja töötamise põhimõte. Mootori jahutusvedelike margid, tähistus ja kasutamine.

(3) Mootoriõlide liigitus, nende kvaliteedinäitajad ning markeerimine. Õlide omadused ning nende muutumine töötamise käigus.

(4) Mootori toitesüsteemi hooldus, rikkis pihusti avastamine töötaval mootoril. Arvutiga juhitud toitesüsteem. Nõuded kütusepaagi ehitusele ja mahutavusele. Mootorikütuse liigitus ja kvaliteedinõuded. Diislikütuse omadused ja külmakindlus.

(5) Nõuded mootori heitgaaside väljalaskesüsteemile. Heitgaaside toksilisuse vähendamise seadmed.

(6) Kütusekulu optimeerimine.

[[RTL 2006, 55, 1002](#) - jõust. 01.01.2007]

§ 34. Jõuülekanne ja rool

(1) Veoautodel kasutatavate jõuülekannete liigitus ja tüübid. Rooli, siduri, käigukasti, jaotuskasti, kordisti (aeglusti), kardaanülekanne, peaülekanne ja veosilla üldehitus ning töötamise põhimõte.

(2) Rooliratta vabakäigu normid. Rattalõtku lubatud suurused.

(3) Paljukäigulise käigukasti kasutamine ning käiguvahetuse erinevad võimalused.

§ 35. Pidurid (sh suruõhusüsteem)

(1) Piduri õhkajami üldskeem ja selle osad. Erinevat liiki toimemehhanismidega pidurid. Sõidupiduri, seisupiduri ja erinevat liiki abi- ja kestvupidurite tööpõhimõte. Pidurite ehitus ja hooldus ning reguleerimisvõimalused. Mitteblokeeruvate pidurite (ABS) tööpõhimõte.

(2) Rõhu kontrollimine ja reguleerimine õhkajamis. Rikkepiduri vabastamine. Pidurite rikked ja hooldus.

§ 36. Veermik, kere, rattad ja rehvid

(1) Veermiku seadiste tüübid ja ehitus. Nõuded klaasidele ja nende läbipaistvusele. Nõuded kere välimusele ja korrosioonikindlusele. Eesmise, külgmise ja tagumise allasõidutõkke ehitus ja paiknemine veoautol ja haagistel.

(2) Poolhaagise, täishaagise ja kesktelghaagise haakeseadme ehitus ja kasutamise kord.

(3) Vedukit ja haagist ühendavate juhtmete ja nende pistikute ehitus ning ühendamise reeglid.

(4) Üldnõuded sõiduki rehvidele, nende tehnoseisund ja lubatud mustrisügavused. Rehvide valik, rehvide tähistamine koormusindeksi ja kiiruskategooria alusel. Nõuded taastatud ja uuestilõigatud mustriga rehvide kasutamisel. Nõuded talve- ja naastrehevde kasutamisel.

§ 37. Elektriseadmed ja valgustusseadmed

(1) Auto üldine elektrisüsteem ja selle osad: vooluallikad ja voolutarbijad.

(2) Autol kasutatavad põhilaternad (kaug- ja lähituled), nende esitatavad nõuded. Põhitulede reguleerimine. Kasutada lubatud laternatüübid, nende tähistamine.

(3) Nõuded eesmise ja tagumise udutulede paigutamisele, reguleerimisele ja tähistamisele.

(4) Eesmised, tagumised ja küljeäärretuled, nende paigutamine ja tähistamine.

(5) Suunatud, helkurid, triiphelkurid, nende paigutus ja tähistamine.

(6) Gaaslahendusega lampide kasutamine ning nõuded.

§ 37¹. Sõiduki täiendav lisavarustus

(1) Sõidumeeriku liigid, mehaanilise ja digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikud, nende kasutamise kord. Mehaanilise sõidumeeriku salvestuslehed, nende kasutamise ja säilitamise kord. Digitaalse sõidumeeriku juhi, juhi tööandja, töökoja ja kontrollija kaardid, nende kaartide kasutamine. Sõidumeeriku paigaldamise, hooldamise ja tehnilise ülevaatuse kord.

(2) Sõidukile paigaldatavad satelliitpositsioneerimise seadmed. Tähiste ja tingmärkide tundmine. Satelliitpositsioneerimise seadme abil otsitava tänava ja objekti leidmine.

(3) Hädaabi kõne «e-call» süsteemi seadmed.

[[RTL 2008, 45, 622](#) - jõust. 08.06.2008]

§ 38. Sõidukite mõõtmised, massid ja teljekoormused

(1) Üldnõuded veoauto, haagise ja poolhaagise mõõtmetele ning mõõtmise kord. Lubatud suurimad pikkused, laiused ja kõrgused. Lisanõuded sõidukite mõõtmisel. Lubatud suurimad registrimassid haagistele, autorongidele ja mootorsõidukitele.

(2) Lubatavad erandid.

(3) Lubatud suurimad teljekoormused vedavale ja mittevedavale teljele. Mitmeteljelisele telikule suurimad lubatud teljekoormused.

§ 39. Keskkonnasäästlikud meetmed

(1) Looduskeskkonda mõjutavad tegurid. Looduskeskkonna saastatuse põhjused ning teeliikluse osa atmosfääri üldsaastes. Kütuse, õlide, määrdeainete, erivedelike ning pesu- ja puhastusvahendite kahjulik mõju looduskeskkonnale.

(2) Heitgaasides sisalduvad kahjulikud ained ja ühendid ning nende mõju inimesele ja looduskeskkonnale. Heitgaasides sisalduvate kahjulike ainete ja ühendite piirnõrmiid (tavaline auto, roheline auto ja ohutu auto).

(3) Katalüsaatori ostarve auto mootori heitgaaside väljalaskesüsteemis. Katalüsaatorite tüübid ja tööpõhimõtted.

(4) Müranormid sõidukitele.

4. jaotis Transpordi infrastruktuur ja transpordiökonomika alused

§ 40. Transpordi infrastruktuur

(1) Transpordisüsteemi põhialused:

1) vedude infrastruktuur – maanteed, terminalid, sadamad, lennuväljad jne;

2) veovahendid – autod ja haagised, raudteeveerem, lennukid, laevad jne;

3) toetavad ja abistavad tegevusalad – autotehased, hooldus- ja remondiettevõtted, kütusetanklate võrk, kindlustusteenused, uurimine, info, koolitus jne;

4) vedude juhtimine ja korraldamine – veondusalane seadusandlus, administreerimine;

5) tegevusload, maksusüsteem, kontrolli- ja järelevalvesüsteem.

(2) Eestis rakendatavad veoliigid:

1) maanteeveod;

2) raudteeveod;

3) mereveod (ka veod siseveekogudel);

4) õhuveod;

5) kombineeritud veod (multimodaalsed ja intermodaalsed veod).

(3) Maanteevedudega seotud riiklikud, avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud institutsioonid.

(4) Veoturud Eestis, vedude liigid ja arengusuunad.

(5) Eesti transpordisüsteemi integreerumine Euroopa struktuuridesse. Euroopa Liidu transpordipoliitika põhisuundumused.

§ 41. Ettevõtluse alused

(1) Eesti seadustega ettenähtud ettevõtluse vormid:

1) äriühingud, sealhulgas riigi äriühingud;

2) mittetulundusühingud, nende liidud, sihtasutused ja fondid;

3) munitsipaalettevõtted;

4) välismaiste äriühingute filiaalid.

(2) Erinevate äriühingute liigid:

1) täisühing;

2) usaldusühing;

3) osäühing;

4) aktsiaselts;

5) tulundusühistu;

6) füüsilisest isikust ettevõtja.

(3) Ettevõtete moodustamise, äriregistrisse kandmise ja maksuametis registreerimise kord. Juriidilise isiku ja füüsilise isiku mõiste.

(4) Ettevõtete juhtimise ja haldamise põhimõtted: juhatus, nõukogu, aktsionärid, osanikud, aktsionäride ja osanike üldkoosolek.

(5) Autoveondusturule ja autoveonduse ametialale pääsemise tingimused. Tegevusload ja piirangud veonduses. Tegevuslubade väljaandmise kord.

§ 42. Transpordiökonomika alused

(1) Omahinna mõiste ja selle kujunemine veonduses. Omahinna tulude ja kulude elemendid. Autojuhi osa omahinna kulude ja tulude kujundamisel.

(2) Autojuhtide ja teiste töötajate töötasu osa ettevõtte kulude üldbilansis.

(3) Ettevõtte kasumi mõiste ja selle kasutamise võimalused. Kasumi jaotamine ettevõtte arendustegevuseks, laenude tasumiseks ja dividendide väljamaksmiseks.

(4) Ettevõtte arendamise finantseerimisallikad: omafinantseerimine, põhivara suurendamine, pangalaenuid jne.

(5) Taustsüsteemi osatähtsus veondusettevõtte tegevuses.

(6) Autovedude eest tasumise süsteem. Veotasu, lunatasu, lisahüvitised, tariifid. Vedaja hüvitused veotellijale kauba kadumisest, osalisest kahjustamisest või hilinemisest tingitud kahjude hüvitamiseks. Vastutuse ulatus.

§ 43. Praktilised õppused

Praktilistel õppustel koostatav veondusettevõtte omahinna arvestus. Omahinna kulude ja tulude elementide analüüs ja omahinna alandamise võimaluste selgitamine.

5. jaotis Autovedude korraldus (logistika)

§ 44. Logistika põhimõisted ja komponendid

(1) Logistika põhimõte: «Õiged kaubad õiges kohas, õigel ajal, õiges koguses ja õiges seisundis, õige hinnaga.» Logistilise keti põhilised komponendid, maanteevedude osa üldises logistilises süsteemis.

Tähtsamad komponendid maanteeveonduuses:

1) klienditeenindus: tellimuste vastuvõtmine, töötlemine ja vormistamine, info kogumine ja vahetus, veonõudluse prognoosimine, maksetingimused ja hinnad;

2) ladustamine: ladude asukoha valik, kaupade käsitlemine, pakendamine ja ladustamine, laovarude ja laopindade vajaduse prognoosimine ja reguleerimine;

3) veod: sõidukite valik sõltuvalt kauba kogusest ja liigist, veoteede valik, kauba saatedokumentatsioon.

(2) Teedekaardid, nendel kasutatavad tähised ja tingmärgid. Teedekaartide koordinaatsüsteem.

Linnakaartide (skeemide) koostamise reeglid. Linnakaartidel kasutatavad tähised ja tingmärgid.

(3) Sidevahendid. Veomarsruudi määramine ja korrigeerimine.

§ 45. Veosevedu

(1) Autoveonduuse tähendus ja kasutusala.

(2) Autovedude liigitus:

1) siseriiklik autoveedu tasu eest;

2) siseriiklik autoveedu omal kulul;

3) rahvusvaheline autoveedu tasu eest;

4) rahvusvaheline autoveedu omal kulul.

(3) Omal kulul teostatava autoveo mõiste. Siduv kohustus mitte teha autovedusid tasu eest klientidele.

(4) Veoste klassifikatsioon, veoste vedamise viisid: saadetiste vedu, puistevedu, vedu paakides.

(5) Pakendite materjal, pakendite liigid. Pakendite märgistamine käsitlusmärgistega, märgistuse tähendus.

(6) Konteinerid ja kaubaalused, nõuded nende ehitusele, liigitus, mõõtmed ja kasutamise kord.

(7) Püsipaagid, vahetatavad paagid, paakkonteinerid ja mahutikogumiga autod. Nende kasutamine vedelike, vedelgaaside ja pulbriliste ainete veol.

(8) Veoautode ja haagiste kerede liigitus sõltuvalt ehitusest ja veotingimustest. Autodel kasutatavad laadimismehhanismid, nende kasutamine.

(9) Ohtlike veoste mõiste ja ohtlike ainete klassifikatsioon. Ohtlike veoste pakendid, nende tähistamine ohumärgistega. Ohtlike veoste vedavate autode markeerimine. Ohtlike aineid ilma ohtlike veoste autoveo eeskirja nõudeid täitmata vedamise erijuhud. Ohtlike veoste mõju looduskeskkonnale: õhule, pinnasele, veekogudele ja põhjaveele.

(10) Erinõuded kiirestiriknevate toiduainete veol. Nõuded kiirestiriknevate toiduainete veol kasutatavatele autodele ja haagistele.

(11) Nõutavad dokumendid autokaubaveol: saatekiri, laadimiskiri, sertifikaadid jm load. Saatekirjas nõutavad andmed, saatekirja vormistamise kord.

§ 46. Rahvusvaheline autoveedu

(1) Rahvusvahelist autokaubavedu käsitlevad õigusaktid. Nõuded ettevõtjale, nõuded veole, nõuded sõidukile ja selle autojuhile.

(2) Bilateraalse rahvusvahelise maanteeliiklust korraldavate kokkulepete tähendus ja nõuded.

(3) Rahvusvahelise autokaubaveo lubade (edaspidi *veoload*) väljaandmise ja kasutamise kord. Veolubade liigid ja eriveoload. Veolubade taotlemine, jaotamine ja väljaandmine. CEMT veoloa väljaandmise ja kasutamise kord. Sõidukikaardid ja nende väljaandmise kord. Autokaubavedu käsitlevad rahvusvahelised lepingud, konventsioonid ja kokkulepped. Nende mitmepoolsete rahvusvaheliste lepingute sisu ja tähendus.

§ 47. Veoste laadimine ja kinnitamine

(1) Veoautode ja haagiste valik sõltuvalt veose liigist ning nõutavast kere tüübist. Veoste paigutamine sõidukite veokasti või lastiruumi sõltuvalt saadetise kaalust, mõõtmetest ja väliskujust. Veose ühtlase ja tasakaalustatud paigutamise tähtsus.

(2) Nõuded pakendite ja saadetiste kinnitamiseks erinevatel vedudel:

- 1) suurte ja raskete saadetiste veol;
- 2) postide, torude, palkide ja muude pikamõõduliste esemete veol;
- 3) saematerjali (talad, prussid, lauad) veol;
- 4) kaubaaluste ja konteinerite veol;
- 5) suurte rõngaste ja rullide veol;
- 6) töömasinate ja teiste sõidukite veol;
- 7) betoonelementide ja tarindite veol;
- 8) ISO standardi kohaste konteinerite veol.

(3) Veose kinnitusvahendite liigid. Veose kinnitusvahendite tugevusvaru ning nende valik erinevate saadetiste veol. Veose kinnitusvahendite korrasoleku kontroll ja riketega vahendite kasutamise keeld.

§ 48. Suuremõõduline ja/või raskekaaluline autovedu

(1) Eestis kehtiv kord suuremõõduliste ja/või raskekaaluliste veoste autoveol. Suuremõõduliste ja raskekaaluliste veoste mõisted: raskeveosed, suurveosed, erisõidukid, saateautod, veoload, teljekoormused, veoteed.

(2) Nõutav dokumentatsioon. Veoteede koostõlgestus ja loa taotlemine. Nõuded raske- ja suurveose veol, teabetahvlid ja märgised. Nõutav lisavarustus ja tähistus.

(3) Teenustasud ja tariifid suuremõõduliste ja/või raskekaaluliste veoste veol ja nende tasumise kord.

§ 49. Metsamaterjali vedu

(1) Eestis kehtiv kord metsamaterjali veol. Nõutav lisadokumentatsioon metsamaterjali veol:

- 1) veoseleht, selle väljaandmise ja täitmise kord;
- 2) veoselehe väljastamise arvestusleht;
- 3) veoselehe register;
- 4) metsamaterjali üleandmise-vastuvõtmise akt.

(2) Tüüpilised rikkumised metsamaterjali veol: puudulik dokumentatsioon, sõiduki ülekoormamine, koorma puudulik kinnitus, autode mittenouetekohane tehniline seisund.

§ 50. Praktilised õppused

(1) Maanteekaartide kasutamine, parima marsruudi leidmine kahe punkti vahel kaardimärgistuse alusel. Linnakaardi järgi otsitava tänava ja objekti leidmine.

(2) Kaubasaatedokumentide täitmine autojuhti puudutatavate andmete osas.

(3) Sõidumeeriku lehtede täitmine enne kasutamist. Sõidumeeriku lehtede vahetamine eri tüüpi meerikute puhul.

(4) Veose kinnitusvahendite nõutava tugevuse ja kinnitusvahendite arvu väljaarvutamine sõltuvalt saadetise massist ja mõõtmetest.

(5) Suuremõõdulise või raskekaalulise autoveo dokumentide täitmine. Teenustasude ja tariifide leidmine teatmikust.

(6) Veoauto ja haagise tegeliku teljekoormuse arvutamise elementaarsed võtted.

§ 51. Autojuhi sõidu- ja puhkeaja korraldus

(1) Tasu eest töötavate autojuhtide sõidu- ja puhkeajaga reguleeriva eeskirja kehtivusala ning lubatavad erandid. Autojuhtide sõiduaegade kestus ja lubatavad kõrvalekaldumised. Kohustuslikud vaheajad ja lubatavad kõrvalekaldumised. Kohustuslikud puhkeajad ja lubatavad kõrvalekaldumised. Sõidu- ja puhkeaja arvestuse kord.

(2) [Kehtetu - [RTL 2008, 45, 622](#) - jõust. 08.06.2008]

(3) Eeskirja täitmist kontrollivad organid. Karistused eeskirja rikkumise korral. Lisanõuded rahvusvahelistel vedudel.

6. jaotis Kindlustused

§ 52. Üldsätted

(1) Eestis kehtivad nõuded kindlustuse osas. Kindlustuse eri liikide puhul autojuhte puudutavad küsimused. Vabatahtliku ja sundkindlustuse mõisted.

(2) Ülevaade Eestis tegutsevatest kindlustusseltsidest.

§ 53. Elukindlustus

Elukindlustuse mõiste ja kindlustuslepingute sõlmimise kord. Kindlustusmaksud, nende sõltuvus isiku vanusest, tervisest, elukutsest. Hüvitiste maksmise kord surma või õnnetusjuhtumi korral.

§ 54. Kahjukindlustus

(1) Kahjukindlustuse liigid:

- 1) varakindlustus;

- 2) sõidukikindlustus (kasko);
- 3) veosekindlustus.

(2) Kahjukindlustuse sõlmimise kord, kindlustusmaksud, omavastutus. Kahjukindlustuse eritingimused, nende kajastamine kindlustuslepingus. Hüvitiste maksmise kord.

§ 55. Vastutuse kindlustus

- (1) Vastutuse kindlustamise mõiste. Selle kindlustusliigi erinevus kahjukindlustusest.
- (2) Vastutuse kindlustus autoveonduses:
 - 1) liikluskindlustus;
 - 2) rahvusvaheline liikluskindlustus (roheline kaart);
 - 3) vedajavastutuse kindlustus (CMR);
 - 4) TIR konventsiooni kindlustus.

§ 56. Liikluskindlustus

(1) Liikluskindlustuse kohustuslikkus, kindlustuslepingu sõlmimise kord. Kindlustuslepingute liigid. Kindlustusmaksud, nende sõltuvus autost ja autojuhi isikuomadustest.

- (2) Liiklusõnnetusel tekkida võivad kahjud:
 - 1) isikukahjud;
 - 2) varakahjud.

(3) Liiklusõnnetuse vormistamine: blanketi «Teade liiklusõnnetusest» täitmise kord. Liiklusõnnetusest teatamine. Politsei poole pöördumist nõudvad juhud. Isiku- ja varakahjude hüvitamine. Kahjude hüvitamise piirmäärad.

[[RTL 2006. 55. 1002](#) - jõust. 01.01.2007]

- (4) Liikluskindlustus rahvusvahelistel vedudel. «Roheline kaart», selle väljaandmine ja kasutusala.

§ 57. Praktilised õppused

(1) Praktiliste õppuste käigus täidetakse liiklusõnnetuse puhul vajalik blankett «Teade liiklusõnnetusest». Blanketi täitmise variandid:

- 1) süüdi on üks liiklejaist;
 - 2) süüdi on mõlemad liiklejad;
 - 3) süüdi on välismaalasest osapool;
 - 4) süüdlane põgenes õnnetuskohalt.
- (2) Erinõuded «rohelise kaardi» korral.

7. jaotis Autojuhi vastutus

§ 58. Üldsätted

Eestis kehtivad seadused, mis reglementeerivad autojuhi kui suurima ohu allika valdaja vastutuse. Kõigi seaduste juures tuleb käsitleda põhiliselt autojuhte puudutavaid ning praktilises töös esilekerkivaid olukordi.

§ 59. Töösisekorra eeskiri

Töösisekorra eeskirja sisu ja eesmärk. Töötajate stimuleerimise ja karistamise viisid. Töötaja distsiplinaarvastutuse ulatus.

§ 60. Karistusseadustik

- (1) Süüteo mõiste, süüteo koosseis, liigid, karistuse liigid ja määrad.
- (2) Kuriteo eest kohaldatavad põhikaristused, lisakaristused, muud mõjutusvahendid.
- (3) Liiklusalased kuriteod.
- (4) Kuriteo uurimisega tegelevad organid. Kohtud, nende liigid ja astmed. Kohtuotsuse peale edasikaebamise kord.
- (5) Kuritegude tõkestamine.

[[RTL 2006. 55. 1002](#) - jõust. 01.01.2007]

§ 61. Vastutus väärteo toimepanemise eest eriseaduste ja karistusseadustiku järgi

- (1) Väärteo mõiste. Väärteo eest kohaldatavate karistuste liigid:

- 1) rahatrahv-põhikaristus;
- 2) arest-põhikaristus;
- 3) sõiduki juhtimise õiguse äravõtmine-lisakaristus.

- (2) Väärteod:

- 1) tööõiguse ja tervishoiu valdkonnas;
- 2) liikluse valdkonnas;
- 3) muudes valdkondades.

(3) Väärtegude kohtuvälised menetlejad, karistuste rakendamine. Menetlus rahatrahvide, aresti ja sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise kohaldamisel.

[[RTL 2006. 55. 1002](#) - jõust. 01.01.2007]

§ 62. Vedaja vastutus

Eraõigust reguleerivates õigusaktides toodud nõuded vedaja vastutuse kohta. Autojuhi vastutus kauba kadumisest või kahjustamisest tingitud kahjude eest alates kauba vastuvõtmisest kaubasaatjalt vedamiseks kuni kauba üleandmiseni kaubasaajale. Autojuhi vastutus vedamise aja ületamise tõttu tekkinud kahjude eest. Vastutusest vabanemise juhud ning kahjude kindlakstegemise kord.

8. jaotis Töökeskond ja liiklusohutus

§ 62¹. Liiklusreeglid ja liikluses käitumine

(1) Liiklusohutus alaste teadmiste täiendamine:

- 1) liiklusreeglite kinnistamine ja süvendamine;
- 2) mitmesuguste liiklusolukordade analüüs ja hindamine;
- 3) riske vältiva käitumisviisi kujundamine.

(2) Juht ja sõiduk erinevates liiklusolukordades:

- 1) teisi liiklejaid ja ümbritsevat looduskeskkonda arvestava hoiaku kujundamine;
- 2) piisava ohutunde kasvatamine asjatu riski vältimiseks liikluses;
- 3) vajalike oskuste analüüsimine ja nende arendamine võimalike ohuolukordade ennetamiseks;
- 4) ohutu, sujuva ja keskkonnasäästliku sõidumaneeri kujundamine;
- 5) tegutsemine liiklusõnnetuste ajal.

[RTL 2006, 55, 1002 - jõust. 01.01.2007]

9. jaotis Sõidupraktika

§ 62². Sõiduki ettevalmistamine

(1) Sõiduki tehnilise seisukorra ja kompleksuse kontrollimine enne mootori käivitamist. Igapäevase hoolduse läbiviimine. Tutvumine autojuhi töökohaga:

- 1) autojuhi õige kehaasend;
- 2) istme, rooli ja peeglite seadmine.

(2) Tutvumine sõiduki juhtimisseadmete asukoha ja käsitlemisega ning armatuurlaual paiknevate näidikute ja märgulampidega. Mootori käivitamine. Juhi tegevus enne sõiduki käivitamist ja käivitamisel.

§ 62³. Sõiduki juhtimine väikesel kiirusel

(1) Juhtimisseadmete ja juhtimisvõtetega kohanemine. Sõit käsilülitus- ja automaatkäigukastiga autoga. Liikumise alustamine. Käiguvahetus. Sõitmine väikese kiirusega. Erinevad pidurdustehnikad: sujuv- ja äkkpidurdus. Manööverdamine, pöörete sooritamine.

(2) Tagurdamine gabariitväravasse otse ja pöördega. Tagurdamine külgboksi.

(3) Erinevad sõiduharjutused: kiirendus ja pidurdus, peatumine laadimiseks ja liiklusvoolus, sõitmine tõusul ning langul.

(4) Säästlike, kütuse ülekulu vältivate sõiduvõtete kasutamine. Liiklusolukordade ja sõidutingimustega arvestamine.

§ 62⁴. Sõiduki juhtimine erioludes

(1) Sõit pimedal ajal. Tulede kasutamine. Sõit erineva valgustusega teedel.

(2) Ohutu piki- ja külgsuuna tagamine.

(3) Sõit libedal teel. Õiged pidurdusvõtted libedal teel.

[RTL 2006, 55, 1002 - jõust. 01.01.2007]